

nō p̄tinet directe ad hāc veritatē de q̄ nūc
loq̄m̄ur: q̄a. s. i. hac manifestatiōe v̄tatis p̄n
cipaliū hō it̄edit ius suū alti reddere. Unde
p̄hus in 4. ethicoꝝ de hac v̄tute determinās
dīc. "Nō de iudicio in ḡfessiōb̄ dicim' neq̄
ḡcūq; ad iusticiā uel iūsticiā xtendūt. v̄tas
aut̄ doctrine ḡsist̄ i quadā māifestatiōe ver
boꝝ de ḡbus ē sc̄ia. vñ nec ista veritas direc
te p̄tinet ad hāc v̄tutē: s̄ solū ueritas q̄ alig
z vita z sermone talē se demōstrat qual' ē. et
nō alia q̄ circa ipsū sūt: nec maiora nec mio
ra. veritūt̄ q̄a moralia içtūt̄ sūt a nob̄ cogni
ta circa nos sūt z ad nos p̄tinēt: fin hoc veri
tas doctrine p̄t ad hāc v̄tutē p̄tinēt. z q̄cūq;
alia v̄tas q̄ q̄s māifestat v̄bo l̄sc̄o q̄d coḡscit

Ad quartuʒ sic proce

dit. **V**idet q̄ virtus ueritatis nō declinet in min². **S**ic. n. alijs dicēdo malū icurrit falsitatem: ita & dicēdo min²: nō. n. magl est falsus; quorū eē qngq̄ q̄ q̄ tuor esse tria. s̄z oē falsū ē scđm se malū et fugiēdū ut p̄hs dīc i 4° ethi corū. ḡ veritatis virtus nō plus declinat i minus q̄ i mai². **P.** q̄ vna virtus magis obliquat ad vnu extremū q̄ ad aliud: configit ex hoc dā virtutis mediū ē ppinqui² vni extreimo q̄ alci: si fortitudo est ppingoz audacie q̄ timiditati. s̄z veritatis mediū n̄ ē pp̄iqui² vni extremo q̄ alci: q̄a ueritas cū sit eq̄ilitas q̄dā: i medio p̄uctuali obilit. ḡ veritas n̄ magis declinat i minus. **P.** In minus videſ a veritate recedere q̄ veritatē negat ueritati aliqd subtrahēs. i mai² aut q̄ veritati aliquid supaddit. s̄z magis repugnat veritati q̄ veritatē negat q̄ q̄ supaddit: q̄a ueritas nō op̄at secū negationē veritatis. op̄at aut secuz supadditionez. ḡ videſ q̄ ueritas magis oblique declinare i mai² q̄ i min². **S**ed h̄ ē qd̄ p̄hs dīc i 4° ethicoꝝ q̄ hō fīm hāc v̄tutē magl a vero declinat i min². **P.** dicēdū q̄ declinare i min² a veritate contingit duplicit. **U**no^o af firmādo:puta cū alijs nō manifestat totum bonū qd̄ i ipso ē:puta sciaꝝ uel scītaꝝ ul' aliquid h̄mōi qd̄ fit sine p̄iudicio ueritati: q̄a i maiori etiā ē min². & fīm hoc h̄ v̄tū declinat i minus: **B.** n. vt p̄hs dīc ibidē videſ eē prudētius pp̄e onerosas supabūdātias: hoies. n. q̄ maiora d̄ seipsis dicūt q̄ sint: sūt alijs onerosi q̄si excellēt alios volētes. hoies aut qui minorū de seipsis dicūt: gratiosi sūt q̄si alijs cōdescēdētes p̄ quādā moderationē. **U**nī apls

dič.2.ad Corl.12. Si voluero gloriari: nō ero
iſipiens: veritatem. n. dicaz; parco aut: ne q̄s
me existimet supra id qđ videt in me aut aut
dit aliquid ex me. Alio⁹ pōt aliquis declina
re i min⁹ negādo. s. ut neget ſibi ieffe qđ iest
z ſic nō p̄tinet ad hāc virtutē declinare i mi
nus: qa p̄ hoc i curret falsū. z tñ hoc ipsū eſſe
min⁹ repugnās veritati nō gdē fīm p̄priā rō
nē veritatis ſz ſcdm rōnē prudentie q̄s ope
ter ſalui i oib⁹ virtutib⁹: magl. n. repugnat
prudētie. qa piculosius ē z onerosi⁹ alys q̄
aliquis existimet uel iactet ſe h̄re qđ nō habz
q̄ ſz nō existimet uel dicat ſe nō h̄re qđ h̄z.
Et p̄ hoc p̄z m̄lio ad obiecta.

Einde ɔside
randū ē de vitis oppositis

Drandū ē de vītys oppositī
veritati. Et p̄ de mēdaciō.
2° de simulatiōe sive rpo
cr si. 3° de iactātia et oppo
sito vitio. Circa mendaciū q̄rū q̄tuor. p̄ vtz
mēdaciū sp̄ opponat veritati q̄si st̄inens fal
sitatez. 2° de specieb̄ mendaci. 3° vtz men
daciū sp̄ sit pctiū. 4° vtz sit pctiū mortale.

Ad primuz sic proce

dīc. Vide φ mendaciū nō sp̄ opponat uerati. **Opposita.** nō p̄n̄t esse simul. s̄z menda ciū simul p̄t esse cū ueritate: qui. n. verū lo quis qđ falsū esse credit: mentitūt **Aug^o dīc** li^o mendaciū. q̄ n̄ endaciū nō opponit uerati. **T. Virt^o** veritatis nō solu s̄sistit i verbis: s̄z etiā i factis: quia scđm p̄b̄m in 4° ethi corum scđm hanc virtutez aliquis veruz dīc et i sermōe et i uita. s̄z mendaciū s̄sistit solū i verbis: dīc. n. q̄ mendaciū est falsa uocis significatio. sic ḡ vide φ mendaciū nō direc te opponat v̄tuti veritatis. **P. Aug^o dīc** in li^o mendaciū q̄ culpa mentientis ē fallēdi cu piditas. s̄z b̄ nō opponit veritati s̄z magis be niuolētie vel iusticie. ḡ mendaciū nō opponi tur v̄tati. **Sz** h̄ē qđ dīc **Aug^o** i li^o mēda ciū. Nemo dubitz mētiri eū q̄ falsū enūciat cā fallēdi: q̄ pp̄t enūciatio falsi cū voluntate ad fa^lēdū plata māifestū ē mendaciū. s̄z b̄ op̄t v̄tati. ḡ mendaciū veritati opponit. **R^o** dicēdū q̄ act^o moral^o ex duob^o sp̄em sortit. s̄. ex obo & ex fine. nā finis ē obin voluntatē ē p̄mū mouēs i moralib^o actib^o. potētia aut a voluntate mota b̄z suū obin qđ ē pp̄uz obin voluntari act^o. & se b̄i actu voluntati ad finē

fient māle ad formale ut ex s̄ dictis p̄z. dictū ē aut q̄ v̄tus v̄tatis et p̄ v̄tis opposita v̄tia i manifestatiōe existit q̄ sit p̄ aliq̄ signa: q̄ qdē manifestatiōe sue enūciatio ē rōnis act⁹ se rent signū ad signatū: v̄is. n. reōsentatio cōsistit i qdā collatōe q̄ prope ptinet ad rōne⁹ vñ et si bruta aī alia aliqd manifestent. nō tñ manifestatiōe itendit: s̄z nāli instinctu aliqd agit ad qdā māifestatio segf. inq̄stū tñ h̄mōi māifestatio sue enūciatio est act⁹ moralis oportet q̄ sit voluntarius et ex intentione voluntatis dependens. obm̄ aut p̄p̄z māifestatiōis sue enūciatiōis ē verū vel falsū. In̄tentio v̄o voluntatis iordinate pōt ad duo ferri. q̄rū enū ē ut falsū enūciet. ali⁹ qdē effectus p̄p̄z false enūciatiōis: vt. s̄ aligs fallat. Si ḡ ista tria occurrit. s̄. q̄ falsū sit id qd̄ enūciatur. et q̄ assit voluntate falsū enūciandi. et iter i tentio fallēdi: tūc est falsitas mālit: ga falsū d̄. et formalit⁹ p̄p̄z voluntate falsū dicēdi. et effectus p̄p̄z voluntate falsitatē ip̄mēdi: s̄tñ rō mēdaciū suū n̄ a formalī falsitate: fm̄ hoc s̄. q̄ aligs h̄z voluntatez falsū enūciandi: vñ et mendaciū noīak ex eo q̄rū mētez dicif. et iō si q̄ falsū enūciet credēs id esse verū: ē qdē falsū mālit: s̄z nō formalit⁹: ga falsitas est p̄f̄ i teptionez dicentis. vñ nō h̄z p̄fectā rōnem mēdaciū: id. n. qd̄ p̄f̄ i tentōe dicentis est p̄ accīs ē. vñ nō pōt ē specifica differētia. Si v̄o aligs formalit⁹ falsū dicat habz voluntatez falsū dicēdi: lic̄z sit verū id qd̄ dicif. inq̄stum tñ h̄mōi actus ē voluntari⁹ et mōralis habet p̄ se falsitatem. et p̄ accīs v̄tātē: vñ aī species mendaciū p̄tingit. q̄ aut aligs itendit falsita tē i opinione alterius constituere fallēdo ipsum nō ptinet ad spēm mendaciū: s̄z ad quādā p̄f̄ iōe ipsius: s̄c̄ et i rebus nālib⁹ aliqd species sortiſ si formā habeat etiāz si desit forme effect⁹: sicut p̄z i graui qd̄ violēt̄ surſuz detinet ne descendat fm̄ exigētā sue forme. Sic ḡ p̄z q̄ mēdaciū directe et formalit⁹ op ponit v̄tūt̄ veritatis. Ad p̄mū ḡ dicēdū q̄ enūqđq̄ magis iudicat fm̄ id qd̄ ē i eo formalit⁹ et p̄ se q̄ fm̄ id qd̄ ē i eo mālit⁹ et per accīs. et iō magis opponit veritati inq̄stuz ē v̄tus mōral⁹ q̄ aliquis dicat verū itendēs di cere falsū q̄ dicat falsū itendēs dicē verū Ad secūdū dicēdū q̄ sic Aug⁹ dīc i 2⁹ de doctrīa x̄iana. voces p̄cipū locū tenet int̄ alia signa. et iō cum d̄ q̄ mendaciū: ē falsa vocis significatō: nō oīe voci intelligit oīe signū

vñ ille qui aliqd falsū nntib⁹ signē itendēt nō esset a mendacio imūnis. Ad tñ dicēdū q̄ cupiditas fallendi ptinet ad p̄fectiōe mendaciū: nō aut ad speciē ipsius. s̄c̄ nec ali quis effect⁹ ptinet ad speciem s̄re cause.

Ad secūdū sic pro

cedif. Vide q̄ mēdaciū insufficiēt diuidatur p̄ mēdaciū officiosū iocosū et p̄nitiosum. Diuisio. n. ē danda fm̄ ea q̄ p̄ se cōueniūt rei ut p̄z p̄ pl̄m in. 8⁹. metaph. s̄z i tentiō effect⁹ ē p̄ter spēm moral⁹ act⁹. et p̄ accīs se habz ad ipsū ut vidēt: vñ et ifiniti effect⁹ p̄nt q̄seq̄ ex uno actu. s̄z h̄z diuisio daſ fm̄ i tentiōe effectus. nā mēdaciū iocosū ē qd̄ fit cā ludi. mēdaciū at p̄nitiosū ē qd̄ fit cā vtilitaris. ḡ in suenient h̄z mō diuidit mēdaciū. Ad Aug⁹ i li⁹ i tra mendaciū diuidit mendaciū i octo p̄tes: q̄rū p̄mū ē i doctrīna religiōis: se cuīdū ē quod nulli p̄fit et obsfit alicui. tñ dicēdū at qd̄ p̄dest vñi ita q̄ alicui obsfit. q̄rtuz ē qd̄ fit sola mētiendi fallendi q̄ libidine. qntū ē qd̄ fit placendi cupiditate. sextū ē qd̄ nulli obest et p̄dest alicui ad i seruādā pecunīā. septimus ē qd̄ nulli obest et p̄dest alicui ad vitandū mortē. octauus qd̄ nulli obest et p̄dest alicui ad vitandū imūndiciā corporez. ḡ vide q̄ pri ma diuisio mēdaciū sit i sufficiēs. Ad p̄hus i 4⁹ ethicoy diuidit mēdaciū i iactatiā q̄ ve ru excedit i dicendo. et yroniā q̄ deficit a v̄o i min⁹: ā duo sub nullo h̄dictoy mēbroy zti nēf. ḡ vide q̄ diuisio h̄dicta mēdaciū sit icō petēs. H̄z h̄z ē qd̄ sup illud os. Herdes oēs q̄ loquūt̄ mēdaciū. dīc glo. q̄ sūt tria genera mēdacioy. dā. n. sūt p̄ salute et cōmodo alicui. ē et alīnd gen⁹ mēdaciū qd̄ fit ioco. tertiu v̄o mēdaciū gen⁹ est qd̄ fit ex malignitate. p̄mū aut h̄z triū d̄ officiosū: secūdū iocosū: tñ p̄nitiosū. ḡ mēdaciū i tria h̄dicta diuiditur. Ad dicēdū q̄ mendaciū triplicēt diui di pōt. Uno fm̄ ipsā mēdaciū rōnē: q̄ ē p̄pa et p̄ se mēdaciū diuisio. et fm̄ hoc mēdaciū i duo diuidit. s̄i mēdaciū qd̄ trāscēdit v̄tate i mai⁹: qd̄ ptinet ad iactatiā. et i mendaciū qd̄ deficit a v̄tate i min⁹: qd̄ ptinet ad yroniā ut p̄z p̄ pl̄m i 4⁹ ethicoy. h̄z at diuisio id p̄ se ē ipsī mendaciū: ga mendaciū inq̄stū h̄mōi opponit v̄tati ut dictu ē. v̄tas autē eq̄litas qdā ē cui p̄ se opponit mai⁹ et min⁹. Alio mō pōt diuidi mēdaciū i q̄stū h̄z rōnē culpe

2

Et ea quae aggrauat uel diminuit culpam mendacum ex pte finis intenti, aggrauat autem culpam mendacum si aliquis per mendacium intedat alterius nocumetum: quod vocat mendacium punitiosum, diminuit autem culpa mendacum si ordinetur ad aliquod bonum: uel delectabile, et sic est mendacium iocorum, uel utile, et sic est mendacium officiosum quod intendit iuuentum alterius uel remissio nocumetum, et secundum illa diuidit mendacium in tria per dicta, 3 modo diuidit mendacium universali secundum ordinem ad finem suum et hoc addat ultimum diminutus ad culpam mendacum suum non, et secundum hunc diuisio est octo membrorum que dicta est: in qua quidem tria prima membra continens sub mendacio punitiosum: quod quidem sit uel deus, et ad hoc pertinet primus mendacium quod est in doctrina religionis vel est in hominem suum sola intentio nocendi alicuius et sic est in mendacium secundum: quod sicut nullus perdest et obest alicuius suum etiam intendat in nocumetum unius utilitas alterius, et hoc est tertium mendacium quod est in ueritate sola intentio nocendi alicuius et sic est in mendacium secundum: quia spectat in deum sunt gaudi et sicut dictum est: secundum autem est gaudius tertius quod diminuitur ex intentione utilitatis alterius, per hunc autem tria quod supradictum ad gaudi culpe mendacum: ponitur quartum quod habet propriam qualitatem sine additione vel diminutione, et hoc est mendacium quod sit ex sola mente iudicium mendacium quod procedit ex habitu. Unde et propter dictum 4º ethicoz, quod mendax eo quod taliter est secundum habitum ipsum mendacio gaudet, quanto vero subsequenter modi diminuitur culpa mendacum, nam quantum est mendacium iocosum quod sit placandi cupiditate, alia vero tria continent sub mendacio officioso in quod intendit quod est altius utile: uel quantum ad res exteriorum, et sic est sextum mendacium quod perdest alicuius ad pecuniam conservandam, vel est utile corpori, et hunc est septimum mendacium quod impedit mors hominis, vel etiam utile est ad honestatem et utilitatem, et hoc est octavum mendacium in quo impedit illicita pollutio corporalis, prout quod quantum bonum intentum est melius tamquam minus culpa mendacum, et id si quis diligenter consideret: secundum ordinem predictam enumerationis est ordo gaudi tis culpe iustis mendacibus, nam bonum utile perferit delectabile, et vita corporalis perferit pecunie honestas aut ipsi corporali uite. Et per hoc prout responsio ad obiecta.

Ad tertium sic procedit. Vide quod non est mendacium sit pectus. Maior festum. non est per euangeliste scribendo euangelium non

peccauerunt: videlicet tu aliud falsum dixisse: quamlibet Christi et etiam alioz frequentem alii enim et aliter retulit alius. unde videlicet quod alii eorum dixerit falsum, non ergo est mendacium est pectus. ¶ Nullus remuneratur a deo, per pectus. sed obsterices egypti remunerata sunt a deo, per pectus mendacium: dicitur non. ¶ Propter quod edificavit illis deus domos, quod mendacium non est pectus. ¶ Secunda secundum narratur in sacra scriptura ad formatum vite humane, sed de quibusdam sanctissimis viris legis quod sunt mentiti sicut legi. Genes. 12: et. 20. quod Abraham dicit de uxore sua quod soror sua esset. Jacob etiam mentitus est dicens se esse Esau: sed tu benedicatio non adeptus est: ut hic Genes. 27. Judith etiam commendat quod in Holoferni mentita est, non ergo est mendacium est pectus. ¶ Tertius malum est eligendum ut vites maius malum: sicut medicus per scindit membrum ne corruptum totum corpus, sed minor nocumetum est quod aliquis generet falsam opinionem in alicuius quod quod aliquis occidat ultrocedat, quod licet potest hoc mentiri ut unius perfuerit ab homicidio et aliud perfuerit a morte. ¶ Quarto mendacium est si quis non implat quod promisit, sed non oia, promissa sunt implenda: dicitur non. ¶ Secundum mendacium ob hoc videlicet est pectus: quod per ipsum hoc dicitur primus. Unde Augustinus dicit in libro 3 mendacium. Quisquis esse aliquod genus mendacium, quod pectus non sit putauerit: dicitur se ipsum turpiter cum honestum se deceptorem arbitretur alioz, sed non est mendacium est deceptio causa: quod per mendacium iocosum nullus decipitur: non. n. ad hunc dicendum hinc modum mendacia ut credantur: sed propter dilectionem solam: unde et yperbolice locutiones quoniam etiam in scriptura sacra iuueniuntur, non ergo est mendacium est pectus. ¶ Tertium est quod dicitur. Ecd. 7. Non oliu yelle mentiri est mendacium. ¶ Ratione cedum quod illud quod est secundum se malum ex genere: nullo modo potest esse bonum et licitum: quia ad hoc quod aliud sit bonum regredire quod oia recte occurrit, bonum. n. est ex integra causa malum vero est ex singularibus defectibus in dyo dicitur. 4º causa de divini. non. mendacium autem est malum ex genere, est. n. actus cadens super idebitur in manu: cum. n. voces sunt signa naturae intellectuum: in natura est et indebitus quod aliquis vero significet id quod non habet in mente. Unde plus dicendum 4º ethicoz, quod mendacium est per se prauum et fui giendum: verum autem est bonum et laudabile, unde est mendacium est pectus sic etiam Augustinus assertur in libro 3 mendacium. ¶ Ad primus ergo dicendum quod nec in euangelio nec in aliquo scriptura canonica phas est

xx

opinari alicqofalsuz asseri: nec quod scriptores
ear mendaciū dixerint: quod periret fidei cer-
titudo quod auctoritati sacre scripture inito. in
hoc vero quod i euāgilio teri alijs scripturis sacrī
verba aliqoz diuersimode recitatnō ē mēda-
ciū. **U**n August dico i liter de sensu euāgelistaz
Nullo modo laborandū est indicat quod prudent
stelligit ipsas sinas est nccias cognoscēde ve-
ritati quibuslibet verbis fuerit explicata. ter i
hoc apparer ut ibide subdit: nō debere nos
arbitrari mentiri quēquo si pluribus reminiscen-
tibus rē quā audier vel viderūt nō eodē modo
atque fēdē verbe eadē res fuerit idicata. **A**d
secundū dicēdū quod obstetrices nō sūt remu-
rate promēdaciō: sed pro timore dei ter beniuolen-
tia et quod processit mēdaciū. **U**n signatdr. Exo.
pro Et gata muerūt obstetrices deū: edificauit
illis domos. mēdaciū vero postea sequēs non
fuit meritorium. **A**d tertū dicitur quod in sacra scri-
ptura ut August dico inducūt aliquoz gesta quod
exēpla profecte veritatis de quibus nō ē estiman-
dum eos fuisse mētitos: si qua ter i eoz dicto ap-
pareat quod mēdacia videāt: itelligendū est ea
figuralite ter propheticē dicta est. **U**n August dico i
liter mēdaciū. **G**redendū ē illos hoies qui pro
pheticis terpibus digni auctoritate fuisse come-
morāto: oia quod scripta sūt de illis propheticē ges-
tisse atque dixisse. **A**brahā ter i August dico in quod
stibus super Genes dicēs **G**aram est suā sororē
veritatē voluit celari. ter nō mendaciuz vici
soror. non dicitur quia filia fris erat. ver et ipse
Abrahā dico Genes. 20. **V**ere soror mea est filia
pris mei ter nō mris mee filia: quod sed ex propri
ei attinebat. Jacob vero mystice dicit se est
Isau promogenitū Ysaac: quod videlicz promoge-
nita illim de iure ei debebat. ver aut ē hoc modo
loquēdi prospī. prophtie ad designādū mysteri-
um: quod videlicz minor: prophls. sed gentiliū substi-
tuendus erat i locū promogeniti. sed i locū iude-
orū. quod vero mēdantur i scripture nō pp-
profecta virtutē: sed pp quādā virtutis indole. sed
quod apparebat in eis alijs laudabile affecto ex
quod mouebat ad quod dicitur idebita facienda. ter hoc
Judith laudato: nō quia mētita ē **H**oloferni
sed pp affectū quē babuit ad*s*alutē prophli pro quod
piculis se exposuit. quod quis etiā dici possit quod ver
ba eim veritatē habitunt aliquid mysticū terrec-
tum. **A**d quartū dicēdū quod mēdaciū non
solū habet rōnē pcti ex dāno quod iserto primo
sed sua inordinatione ut dictū ē. nō licet at
alicqo illicta verti*ord*inatione ad*sp*eciēdū nocu-

mētū ter defectus alioz sicut non licet furari
ad hoc quod habet yam faciat: nisi forte i cāu ne-
cessitatis i quod oia sūt co*a*. ter id nō ē lictū mē-
daciū dicē ad hoc quod alijs alii a quod cūquo picu-
lo liberer: licet ter veritatē occultare prudēt
sub aliqua dissimulatiō ut August dico i libro
mēdaciū. **A**d quod ter dicēdū quod ille quod alijs
pmittit si habeat aiz faciēdi quod pmittit non
merito: quod nō loquitur hoc id quod gerit i mente. si
vero nō faciat quod pmisit ter ter videt ifideliter
agē pro hoc quod aiz mutat. Potter ter excusari ex
duobus. **U**no si pmisit id quod manifeste ē il
licitū: quod pmittēdo peccauit. mutādo aut pro
positū bene facit. Alio si sūt mutate cōditio-
nes psonaz ter negocioz ut **S**eneca dico i liter
de bisicis: ad hoc quod habet teneat facere quod p
misit regis quod oia i mutata promaneāt. alioquo
nec fuit mēdax i pmittēdo quod promisit quod hab
et i mēte subitellec*t* obitu dicitur dicitur bus. nec
etiā ē fidelis nō spēdo quod pmisit: quod eedez
uditōes nō extat. ver i aple nō ē mentito quod non
iuit **C**orinthū quod se iturū est pmiserat ui dicitur. ter
ad **C**orl. pro. ter hoc pp*ip*edimēta quod supueneāt.
Ad sextū dicēdū quod opatio aliqua potter omnderari
dupler. uno modo sim scipsaz. alio modo ex
pte opātis. mēdaciū grauocū ex ipso genere
opis habet rōnē fallēdi: quod quis ex intentiō dicē-
tis nō dicat ad fallēdi: nec fallat ex modo di-
cēdi. nec ē file dicitur ypholicis aut quod bus cūquo figu-
ratius locutionibus i sacra scripture iueniū-
tur: quod sic August dico i libro mēdaciū. qcqd
figuratiue sit aut dicitur nō ē mēdaciū: ois. n.
enūciatio ad id quod enūciat referēda ē. oē āt
figuratiue aut factū aut dictū hoc enūciat
quod significat eis quibus itelligendū platū ē

Ad quartū sic proce-
dī. **V**idetur quod oē mēdaciū sit pcti morta-
le: dicitur n. i ps. Perdes oēs quod loquim mēdaciū
ter **S**ap. pro. Os quod mētē occidit aiz. sed pditō
ter mors ale non ē nisi pcti mortale. graoē
mēdaciū ē pcti mortale. **P**. Dicitur quod ē
pceptu decalogi: **N**ō falsū testimoniū
dices. graoē mēdaciū ē pcti mortale. **P**.
August dico i pro de doctrina xpiana. Nemo mē-
tēs in eo quod mētē suat fidē. non habet vult
vt cui mētē fidē sibi habeat: quā ter ei menti-
endo non seruat. ois aut fidei violatoru non ē
nullus aut dicitur fidei violator vel iniquo ppter
pcti veniale. graoē nullum mēdaciū est pcti

veniale. ¶ Mercēs eterna nō p̄dī nisi p̄
pctō mortali. s̄z p̄ mēdacio p̄dī merces eter
na cōmutata in tpale: dīc. n. H̄reg⁹ q̄ i remu
neratiōe obstetricū cognoscif qd mendacij
culpa mereat. nā benignitatis eaz merces
q̄ eis potuit i etīa vita tribui: p̄missa culpa
mēdaciū i frenam est remuneratōe; declia
ta. ḡ etīa mēdaciū officiosū q̄le fuit obstetri
cū qd videt esse leuissimū est pctn mortale
¶ Aug⁹ dīc i libro 3 mēdaciū q̄ p̄fectorū
p̄ceptū ē oio nō tolū mētiri: s̄z nec velle mē
tiri. s̄z facere 3 p̄ceptū est pctn mortale. ḡ oē
mēdaciū p̄fector⁹ ē pctn mortale. pari ḡ rō
ne z oiu⁹ alioz: alioqñ eēnt peioris aditōis
¶ H̄z 3 ē qd Aug⁹ dīc i. 5. ps. Duo sunt gnā
mendaciōz i qbus nō est magna culpa: s̄z tñ
nō sūt sine culpa: cū aut iocamur aut primo
q̄sulendo mētimur. s̄z oē pctn mortale habz
grauē culpā. ḡ mendaciū iocosū z officiosū
nō sūt pctā mortalia. ¶ Rō dicēdū q̄ pec
catū mortale p̄pe est quod sp̄pugnat caritati
p̄ quā aia viuit deo iūcta vt dictū est. Pōt
autē mēdaciū H̄riari caritati tripli. vno⁹ fm
se. alio⁹ fm finē itentum. 3⁹ modo p̄ accidēs.
S̄cdm se qdem caritati H̄riat ex ipsa falsa si
gnificatiōe: q̄ qdē si fit circa res dinas H̄riat
caritati dei cui⁹ veritatē aligs tali mēdacio
occultat vel coruipit: vñ h̄mōi mēdaciū nō
solū op̄ponit v̄tuti caritatis: s̄z etiā v̄tuti fidi
z religiōis. z iō hoc mēdaciū ē guissimuz et
mortale. Si vñ falsa fiḡtio sit circa aliqd cui
ius cognitio ptineat ad bois bonū: puta q̄ p̄
tinēt ad p̄fectionē scie z iformationē morū
tale mēdaciū inq̄stū infert dānū false opinio
nis primo H̄riat caritati q̄stū ad dilectōe; p̄
ximi: vñ ē pctn mortale. Si vero falsa sit opi
nio ex mēdacio gnāta circa aliqd d̄ q̄ nō r̄fe
rat vñ sic vel alit cognoscas: tūc ex tali men
dacio nō dānificatur primus: sicut si q̄s fal
lati alib⁹ p̄ticularib⁹ contingentib⁹ ad se nō
ptinēt: vñ tale mēdaciū fm se nō ē pctn
mortale. Rōne vero finis itenti aliqd mēda
ciū H̄riat caritati: puta qd̄ dicit aut i iūriam
dei qd̄ sp̄ ē pctn mortale: vt pote religiōi cō
trari: aut i nocimētū primi q̄stū ad psonā
dinitias vel famā. z hoc etiā ē pctn morta
le: cū nocere primo sit pctn mortale. ex sola
aut intentione pcti mortalis aligs mortaliē
peccat. Si vero finis itent⁹ nō sit H̄ri⁹ carita
ti. nec mēdaciū fm hāc rōne erit pctn mor
tale sic appet i mēdacio iocoso i q̄ itēdit aliq̄

lenis delectatio. z in mēdacio officioso i q̄
itēdit etiā vtilitas pximi. Per accīs at pōt
H̄riari caritati rōne scādali v̄l cui⁹ cūq̄ dāni
sequentl. z sic erit etiā pctn mortale: duz. s.
aligs nō veref p̄p̄ scādalū publice mētiri.
Ad p̄mū p̄ dicēdū q̄ ille auctoritates itelli
gūtur de mendacio p̄nicio: vt exponit glo.
super illud ps. Perdes oēs qui loquūt men
daciū. Ad secundū dicēdū q̄ cū oia
p̄cepta decalogi ordinēt ad dilectōe; dei
z primi sicut s̄ dictū ē: intātū mēdaciū est
3 p̄ceptū decalogi inq̄stū ē 3 v̄tatione; dei
z primi. vñ signāt phibes 3 p̄ximū falsoz te
stimonū. Ad tñ dicēdū q̄ etiā peccatū
veniale largo mō pōt dici liūitas inq̄stū ē
pter egatē iūsticie. vñ dīc. i. Job. 3. Dē pec
catū ē liūitas. z hoc mō logē Aug⁹. Ad
q̄ tñ dicēdū q̄ mēdaciū obstetricū pōt du
plicē cōsiderari. Uno⁹ q̄stū ad affectū beni
uolētē i iudeos z q̄stū ad reuerentia dīni ti
moris ex quibus mēdatur i eis idoles vñ
tis. z sic debet eis remuneratio etīa. Unde
Jero⁹ expōit q̄ deus edificauit illis domos
spūales. Alio⁹ pōt cōsiderari q̄stū ad ip̄z ex
tiorē actu mēdaciū q̄ quidē nō potuerūt eter
nā remuneratōe mereri: sed forte aliquā re
munerationē tpalem cuius merito nō repu
gnabat deformitas illius mendaciū sicut re
pugnabat merito remuneratiōis etīa. et sic
itelligēda sunt verba H̄reg⁹. nō q̄ p̄ illud mē
daciū merētū amittere remuneratiōē
etīa quā iā ex p̄cedenti affectu meruerāt vt
rō p̄cedebat. Ad q̄ntū dicēdū q̄ qdā di
cūt q̄ p̄fectis viris oē mēdaciū ē pctn mor
tale. s̄z h̄ irronabilē dicitur: nulla. n. circūstā
tia aggrauat i ifinitū nī q̄ trāsfert i alia spe
ciē. circūstātia autē psonē nō trāst i alia spe
ciē nī forte rōne alicuius ānxi. puta si fit vñ
votū ip̄z. qd̄ nō pōt dici dīc mēdacio offici
oso vel iocoso. z iō mendaciū officiosū v̄l io
cosū nō est pctn mortale i viris p̄fectis: nī
forte p̄ accīs rōne scādali. z ad hoc pōt r̄fer
ri qd̄ Aug⁹ dīc. p̄fectis eē p̄ceptū nō solū mē
tiri: s̄z nec velle mētiri. q̄uis h̄ Aug⁹ nō assē
tiue s̄z sub dubitatōe dicat: p̄mitit. n. nī for
nūs i statu cōseruāde veritatis: q̄a v̄tatez te
trina 3 q̄ si mētālēr̄it mēdaciū qd̄ ē pctn
mortale. i alis autē non oportet q̄ mortalit̄
peccent mentiendo.

Ende ofidc
primum sic p̄ 2022

Ad secundū